

«Ғылым әлемін ашамыз» ғарыштық зерттеулер бойынша Халықаралық ғылыми жарыстарды өткізу Ережесі

I. Жалпы ережелер

1.1. «Ғылым әлемін ашамыз» ғарыштық зерттеулер бойынша Халықаралық ғылыми жарыстар (бұдан әрі – ғылыми жарыстар) жыл сайын Ғарышкерлер күні қарсаңында Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «Дарын» республикалық ғылыми-практикалық орталығымен (бұдан әрі – «Дарын» РЕПО) өткізіледі.

1.2. Осы Ереже «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасына сәйкес әзірленген және мақсаттары мен міндеттерін, ұйымдастыру-әдістемелік қамтамасыз етуді, «Ғылым әлемін ашу» ғарыштық зерттеулердегі халықаралық ғылыми конкурсты өткізу және қаржыландыру, қатысу және женімпаздар мен жұлдегерлерді анықтаудың тәртібін айқындаиды.

1.3. Ғылыми жарыстар концептуалды түрде ғарыш және ақпараттық технологиялар саласындағы мектеп оқушыларының зияткерлік әлеуетін анықтауга және дамуына ықпал етуге бағытталған.

1.4. Ғылыми жарыстардың негізгі мақсаттары және міндеттері дарынды балаларды анықтау, дамыту және қолдау; ғылыми-зерттеу қызметіне қатысты балалардың және жасөспірімдердің қызығушылығын дамыту; отандық және әлемдік ғарыш жетістіктерін насиҳаттау; ғарыштық және ақпараттық технологиялар саласындағы халықаралық ынтымақтастықты ынталандыру болып табылады.

II. Ғылыми жарыстардың қатысуышылары

2.1. Ғылыми жарыстарға 14-17 жас мөлшері аралағындағы қазақстанның оқушылар мен шетелдік мектеп оқушыларының (9-11 (12) сынып) командалары қатыса алады.

III. Өткізу тәртібі мен кезеңдері

3.1. Ғылыми жарыстардың жұмысы 5 секция бойынша өткізіледі:

1 секция. "Ғарыштық техника және инфрақұрылым"

(баллистика, ғарыш аппараттарының, Жердің жасанды спутниктерінің және автоматты планетааралық станциялардың динамикасы; зымырандарды, спутниктерді және борттық ғылыми аспаптарды құрастыру мәселелері;

басқарылатын ғарыш аппараттарына арналған тіршілікті қамтамасыз ету және радиациялық қорғау жүйелері; ғарыш айлақтары мен станциялары).

2 секция. "Гарыштық ақпараттық технологиялар және модельдеу" (қашықтықтан зондтау, геоақпараттық жүйелер, ғарыш техникасы құралдарымен деректерді беру және өндөу, ғарыш жүйелерін модельдеу және басқару).

3 секция. "Экология және ғарыш қызметі" ("Байқоңыр" ғарыш айлағының экологиялық мәселелері; ғарыштық технологиялардың көмегімен экологиялық проблемаларды диагностикалау және болжau; жер маңы кеңістігінің экологиясы).

4 секция. "Астрофизика және Галамның эволюциясы" (жұлдыздарды, тұмандарды, жұлдызаралық ортаны, галактикалар мен квазарларды, экзопланеттерді зерттеу, сондай-ақ ғарышты зерттеумен байланысты басқа да астрофизикалық мәселелер; галамның құрылымы мен эволюциясы; астрофизикалық объектілерді бақылау және тіркеу жүйелері).

5 секция. "Күн жүйесі" (жерге жақын ғарыш кеңістігін зерттеу; күнді, планеталарды, планетааралық ортаны зерттеу).

3.2. Ғылыми жарыстар 2 кезеңмен өткізіледі:

1 кезең – іріктеу – ағымдағы жылдың 15 сәуіріне дейін;

2 кезең – қорытынды – ағымдағы жылдың 5 – 6 мамыр аралығында.

3.3. Зерттеу жұмысын екіден көп емес оқушылар орындай алады.

3.4. Облыстық, Нұр-Сұлтан, Алматы және Шымкент қалаларының білім басқармалары, Республикалық білім беру үйімдары, «Назарбаев Зияткерлік Мектептері» ДБҰ ғылыми жарыстардың іріктеу кезеңін өткізеді.

3.5. Облыстық, Нұр-Сұлтан, Алматы және Шымкент қалаларының білім басқармалары, Республикалық білім беру үйімдары, «Назарбаев Зияткерлік Мектептері» ДБҰ қорытынды кезеңіне, ғылыми жарыстардың іріктеу кезеңінің қазылар алқасы отырыстарының хаттамаларын ұсыну жолымен, әр секция бойынша 2 ғылыми жобадан ұсынады.

3.6. Облыстық, Нұр-Сұлтан, Алматы және Шымкент қалаларының білім басқармаларының басшыларының, Республикалық білім беру үйімдары басшыларының, «Назарбаев Зияткерлік Мектептері» ДБҰ басқармасы тәрағасының қолдарымен куәландырылған, іріктеу кезеңінің қорытындылары туралы ақпарат және қорытынды кезеңіне қатысуға арналған өтінімдер (қоса берілген 1 нысан бойынша) ағымдағы жылдың 20 сәуіріне дейін ұйымдастыру комитетінің мекенжайына ұсынылады.

3.7. Қорытынды кезең - кестеге сәйкес бейне-конференц байланыс бойынша зерттеу жобаларының онлайн презентациясын қорғау арқылы өткізіледі.

3.8. Қорытынды кезеңінің комиссиясы зерттеу жұмыстарын осы Қағиданың 2-қосымшасында көрсетілген бағалау критерийлері бойынша бағалайды.

3.9. Ғылыми жарыстар қорытындысы бойынша апелляция қарастырылмайды.

IV. Ғылыми жарыстардың ұйымдастыру комитеті

4.1. Ұйымдастыру комитеті ғылыми жарыстарды дайындау және өткізу бойынша жұмыстар жүргізеді, бағдарламаны, қатысушылардың тізімдерін, секциялар жұмыстарының хаттамаларын, қорытынды құжаттарды бекітеді, жарыстарды ұйымдастыру және өткізу жөніндегі өзге де мәселелерді шешеді.

V. Жеңімпаздарды марапаттау

5.1. Ғылыми жарыстардың жеңімпаздары және жүлдегерлері Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің I, II, III деңгейлі дипломдарымен марапатталады. Жеңімпаздар мен жүлдегерлер дайындаған жетекшілерге «Дарын» РППО-ның алғыс хаты, барлық қатысушыларға сертификаттар электронды үлгіде беріледі.

VI. Қаржыландыру

6.1. Ғылыми жарыстарды ұйымдастыру мен өткізу бойынша қаржылық шығындар бекітілген сметаға сәйкес жүргізіледі.

Ұйымдастыру комитетінің мекен-жайы: Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «Дарын» республикалық ғылыми-практикалық орталығы РМҚҚ.

Индекс Z05K5K8, Нұр-Сұлтан қаласы, Мәңгілік Ел данғылы, 8, БЦ Алтын Орда, каб. 207, тел: +7(7172) 29-51-59, e-mail: info@daryn.kz

1 қосымша

Ғылыми жарыстарға ұсынылатын, зерттеу жұмысын ресімдеуге қойылатын талаптар

1. Ғылыми жарыстарға жұмыстар ұсынылуы мүмкін:

- 1) ғылымның осы саласындағы фактілер, оқиғалар, құбылыстар және жекелеген, бұрын белгісіз мағлұматтар;
- 2) мектеп эксперименттерін жетілдіруге, өндірістік процестерді ұтымды етуге, практикалық міндеттерді шешуге жәрдемдесетін аппараттар, модельдер мен аспалтардың конструкциялары;
- 3) әлеуметтік-экономикалық проблемаларды шешуге бағытталған экономикалық-зандық негізdemесі бар компьютерлік модельдер мен жобалар.

2. Зерттеу жұмысын ресімдеуге қойылатын талаптар:

- 1) жұмыс мәтіні компьютерде басылып, келесі құрылымнан тұрады:
титул парағы;
мазмұны;
қазақ немесе орыс тіліндегі абстракт (Аннотация) (зерттеу жұмысы қай тілде жазылғанына байланысты), сондай-ақ ағылшын тілінде;
кіріспе;
зерттеу бөлімі;
қорытынды;
пайдаланылған әдебиеттер тізімі;
- 2) титулдық бетте көрсетіледі:
жұмыс орындалған ұйымның, қаланың, мектептің толық атауы;
автордың (тең автордың) тегі, аты, сыныбы;
жұмыстың атауы;
жұмыс дайындалған бағыт, секция;
басшының тегі, аты, әкесінің аты;
қала (жарыс өткізілетін), жыл;
- 3) абстракт (аннотация) (250 сөзден артық емес) жұмыстың қысқаша мазмұнын, оның ішінде:
зерттеу мақсаты; гипотеза;
кезеңдері, зерттеу процедурасы;
эксперимент әдістемесі;
зерттеудің жаңалығы және дербестік дәрежесі;
жұмыс нәтижелері мен қорытындылар;
нәтижелерді практикалық қолдану салалары;
- 4) кіріспеде (2 беттен артық емес):
тандалған зерттеу тақырыбының өзектілігі, осы жұмыстың мақсаты (міндеті)
келтіріледі;

қойылған міндетті шешу әдістері қысқаша көрсетіледі;

5) жұмыстың зерттеу бөлігі (20 беттен артық емес) жеке тараулардан (параграфтардан) тұруы және мыналарды қамтуы мүмкін: таңдалған тақырып бойынша белгілі нәтижелерге аналитикалық шолу, бұл жұмыстың қажеттілігін көруге және оның мақсатын (міндетін) тұжырымдауға мүмкіндік береді;

мәселені шешу әдістерінің сипаттамасы;

жұмыс нәтижелері және оларды талқылау;

иллюстрациялық материал (сызбалар, графиктер, фотосуреттер, суреттер);

6) пайдаланылған әдебиеттерге сілтемелер тік жақшада берілуі керек. Мәтінде сілтемелер пайда болған кезде нөмірлеу дәйекті болуы керек;

7) қорытынды (1 беттен артық емес) жұмыстың негізгі нәтижелерін, олардың негізінде жасалған қорытындыларды, жұмыс нәтижелерін ғылыми және практикалық мақсаттарда пайдалану жөніндегі ұсынымдарды қамтиды;

8) Пайдаланылған әдебиеттер жұмыстың соңында жалпы тізіммен келесі ретпен келтіріледі: автордың аты-жөні, мақала мен журналдың атауы (журнал мақалалары үшін), журналдың, кітаптың атауы, басылым және баспа орны (кітаптар үшін), шығарылған жылы, шығарылған нөмірі, беттері;

9) әрбір жұмыс басшының пікірімен сүйемелденуі тиіс, онда таңдалған тақырыптың өзектілігі, автордың жұмысқа қосқан жеке үлесі, жұмыстың кемшіліктері және нәтижелерді одан әрі пайдалану жөніндегі ұсынымдар көрсетіледі;

10) ғылыми жарыстардың қорытынды кезеңіне баяндамаға демонстрациялық материал (презентация) дайындау ұсынылады.

3. Демонстрациялық материалды ресімдеуге қойылатын талаптар:

- 1) демонстрациялық материалдың жоғарғы жағында көлденеңін абстракт, қатысушының аты, жасы, мектептің, қаланың, облыстың атауын орналастыру қажет;
- 2) материал жұмыстың мазмұнын көрсетіп, графиктерді, фотосуреттерді, суреттерді, диаграммаларды, қорытындыларды қамтуы тиіс, эстетикалық жағымды ресімделуі, нөмірленуі тиіс, қорытынды болу қажет;
- 3) мазмұнды дайындау кезінде басты назар жоба авторы алған нәтижелердің ұсынуларына аударылуы тиіс.

2 қосымша

"Фылым әлемін ашамыз" ғарыштық зерттеулер бойынша халықаралық ғылыми жарыстардың қорытынды кезеңіне ұсынылған зерттеу жұмыстарын бағалау критерийлері

№ п/п	Параметрлері	Экспертті к баға	Сараптамалық бағалаудың негіздемесі
1.	Мәселенің өзектілігі	9-10 балл 7-8 балл 5-6 балл 3-4 балл 1 -2 балл	9-10 балл егер іргелі жоспарда өзекті тақырып бойынша жаңа ғылыми нәтиже алынса, 8-7 балл - егер жалпы қолданбалы маңызы бар тақырып бойынша жаңа ғылыми нәтиже алынса. 6-5 балл - егер белгілі бір үйымға (ғылыми-зерттеу институттары, мектептер және т.б.) қатысты тақырып бойынша жаңа ғылыми нәтиже алынса. 4-3-егер жоба дерексіз болса, бірақ студенттер тобына қатысты болса. 2-1-егер жоба реферативті болса, бірақ жоба авторы үшін өзекті болса.
2.	Жаңалығы	9-10 балл 7-8 балл 5-6 балл 3-4 балл 1 -2 балл	9-10 балл қойылады егер зерттеу нәтижелері әлемдік ауқымда жаңа болса; 8-7-егер нәтижелер Қазақстанда алғаш рет алынса. 6-5-егер жоба бұрыннан белгілі зерттеулерді қайталаса, бірақ олар белгілі бір үйім үшін маңызды (ғылыми-зерттеу институттары, мектептер және т.б.); 4-3-егер жоба нәтижелері студенттер тобын жаңа біліммен байыта алса; 2-1-егер нәтижелер тек жоба авторын жаңа біліммен байытса (жетекші есепке алынбайды).
3.	Қолданылған зерттеу әдістерінің тиімділігі	9-10 балл 7-8 балл 5-6 балл 3-4 балл 1 -2 балл	9-10 балл қойылады, егер ғылымның осы саласында түбебейлі жаңа білім алуға мүмкіндік беретін жаңа (әлемдік ауқымда) тиімді шешім әдісі ұсынылса. 8-7-егер жаңа нәтиже алу үшін заманауи және жақсы негізделген әдістер қолданылса. 6-5-егер белгілі әдістер негізсіз қолданылса. 4-3-егер мәселені шешудің ескірген әдістері қолданылса. 2-1-егер тиімсіз шешім әдісі таңдалса.
4.	Тақырыпты ашу дәрежесі (ғылыми жұмысты талдау)	9-10 балл 7-8 балл 5-6 балл	9-10 балл қойылады, егер жұмыс ғылыми зерттеулердің барлық ережелері бойынша орындалса, атап айтқанда: өзекті міндет қойылса, осы саладағы зерттеулердің әлемдік үрдістеріне талдау жүргізілсе (дереккөздерге сынни шолудың толықтығы), мәселені шешудің жоғары тиімді әдісі таңдалса және статистикалық сенімді нәтиже

		<p>алынса,;</p> <p>7-8 балл қойылады, егер жұмыс ғылыми зерттеулердің барлық ережелері бойынша орындалса, атап айтқанда: өзекті міндет қойылса, осы саладағы зерттеулерге талдау жүргізілсе (дереккөздерге сынни шолу жасалыны), мәселені шешудің ішінара тиімді әдісі таңдалса және статистикалық сенімді нәтиже алынса;</p> <p>5-6 балл қойылады, егер жұмыс ғылыми зерттеулердің барлық ережелері бойынша орындалса, атап айтқанда: өзекті міндет қойылса, осы саладағы зерттеулерге талдау жүргізілсе (дереккөздерге сынни шолу жасалыны), мәселені шешудің тиімділігі төмен әдісі таңдалса және статистикалық сенімді нәтиже болмаса.</p> <p>3-4 балл қойылады, егер жұмыс ғылыми зерттеулердің ережелеріне сәйкес жүргізілсе, бірақ өзектілігі толық ашылмаса, осы саладағы зерттеулерді әлсіз талдау мәселені шешудің тиімсіз әдістері қолданылып, деректер жоқ болса.</p> <p>1-2 балл қойылады, егер жұмыс ғылыми зерттеулердің ережелерін бұзылумен орындалып, өзектілігі ашылмай, материал реферативті сипатта болса.</p>
--	--	---

Қатысушының өтінімі

Мұндай нысан конкурсқа ұсынылған әрбір ғылыми жобаға қоса берілуі тиіс.
Нысан баспа әріптерімен толтырылады.

Байқаудың атауы _____
Ғылыми жобаның атауы _____

Қатысушы

Тегі _____
Аты _____
Әкесінің аты _____
Жынысы (ер/әйел) _____
Туган күні (күні, айы, жылы) _____

Тұрғылықты мекен-жайы (хат алмасу үшін пайдаланылады):

Көше _____ № _____
Қаласы _____
Облысы _____
Пошта индексі - _____
ел _____
Байланыс телефоны: _____ - _____ - _____
(ел коды - аймақ-тел.нөмірі)
Электрондық адрес _____

Қатысушы мектебі

Мектептің толық атауы _____
Мектептің мекен-жайы (қатысушы туралы мәліметтерді растау үшін):
Көше _____
Қаласы _____
Облысы _____
Пошта индексі _____ ел _____
Телефон: _____ - _____
(аймақ, елдің коды, тел. нөмірі)
Факс: _____ - _____
(аймақ, елдің коды-тел. нөмірі)
Электрондық адрес _____

Өтініш

Конкурстың барысы бойынша ұйымдастыру комитеті шығаратын кітапта
ғылыми жобаны жариялауға автордың келісімі

Күні " ____ " 20 ____

Қолы _____